

BURDUR İLAHİYAT DERGİSİ

Burdur Theology Journal

(Aralık / December 2024) Sayı 9 | e-ISSN: 2980-2407

Gökmen Arslan ve Murat Yıldırım (Ed.). Okulda Pozitif Psikoloji Kuramdan Uygulamaya. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık, 2021, 395 sayfa.

Gokmen Arslan And Murat Yıldırım (Eds.). Positive Psychology At School From Theory To Practice.
Ankara: Pegem Akademi Publishing, 2021, 395 pages.

Numan İNCE

<https://orcid.org/0000-0002-0161-2282>

incenuman@hotmail.com

Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi | <https://ror.org/04xk0dc21>

Uzman Psikolog, Burdur, Türkiye

Expert Psychologist Burdur, Türkiye

Atıf | Cites As

İnce, Numan. "Gökmen Arslan ve Murat Yıldırım (Ed.). Okulda Pozitif Psikoloji Kuramdan
Uygulamaya". *Burdur İlahiyat Dergisi* 9 (Aralık 2024), 173-179.

<https://doi.org/10.59932/burdurilahiyat.1516847>

Makale Bilgisi | Article Information

Makale Türü/Article Types	: Kitap İncelemesi / Book Review
Geliş Tarihi/Received	: 05 Ekim/October 2024
Kabul Tarihi/Accepted	: 28 Ekim/October 2024
Yayın Tarihi/Published	: 31 Aralık/December 2024

Etik Beyan/Ethical Statement: Bu çalışmanın hazırlanma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyulduğu ve yararlanılan tüm çalışmaların kaynakçada belirtildiği beyan olunur. / It is declared that scientific and ethical principles have been followed while carrying out and writing this study and that all the sources used have been properly cited. Numan İNCE

Çıkar Çatışması/Conflicts of Interest: Çıkar çatışması beyan edilmemiştir. / The author(s) has no conflict of interest to declare.

Finansman/Grant Support: Bu araştırmayı desteklemek için dış fon kullanılmamıştır. / The author(s) acknowledge that they received no external funding in support of this research.

Etik Bildirim/Complaints: ifd@mehmetakif.edu.tr

Telif Hakkı & Lisans/Copyright & License: Yazarlar dergide yayımlanan çalışmalarının telif hakkına sahiptirler ve çalışmaları CC BY-NC 4.0 lisansı altında yayımlanmaktadır. / Authors publishing with the journal retain the copyright to their work licensed under the CC BY-NC 4.0.

Gokmen Arslan And Murat Yıldırım (Eds.). *Positive Psychology At School From Theory To Practice*. Ankara: Pegem Akademi Publishing, 2021, 395 pages.

Abstract

Although it is a new branch of science, many theories have emerged in psychology. New theories are still needed with the changing conditions of the world and human life. The science of psychology, like every branch of science, guides humanity by creating new theories according to changing conditions. The positive psychology theory, which has emerged in recent years, is one of them. Positive psychology theory focuses on the positive, strong and active characteristics of the individual and aims to make him/her resilient and resistant to life challenges. Positive psychology is not about addressing and evaluating the individual in a separate environment; it is about dealing directly with dynamics such as gratitude, satisfaction, patience, compassion and forgiveness in life. For an individual's psychological resilience and quality of life, he/she should be raised in line with positive psychology throughout his/her life, starting with his/her family. Positive education that starts in the family and continues in the school environment is necessary for permanence and continuity. The implementation of curricula that adopt the positive psychology approach in educational life is also valuable for this purpose. In this study, the theoretical framework and application forms of positive psychology as a new psychology theory will be evaluated in the book titled Positive Psychology in School: From Theory to Practice.

Keywords: Positive Psychology, Positive Psychology Theories, Positive Psychology Practices, School, Education, Psychology.

Gökmen Arslan ve Murat Yıldırım (Ed.). *Okulda Pozitif Psikoloji Kuramdan Uygulamaya*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık, 2021, 395 sayfa.

Öz

Yeni bir bilim dalı olmasına rağmen psikoloji biliminde pek çok kuram ortaya çıkmıştır. Dünyanın ve insan hayatındaki koşulların değişkenliği ile halen yeni kuramlara ihtiyaç duyulmaktadır. Psikoloji bilimi, her bilim dalı gibi değişen şartlara göre yeni kuramlar oluşturarak insanlığa yol göstermektedir. Son yıllarda ortaya çıkan pozitif psikoloji kuramı bunlardan biridir. Pozitif psikoloji kuramı bireyin olumlu, güçlü ve aktif özelliklerine odaklanarak onun yaşam zorlukları karşısında dayanıklı ve dirençli olmasını amaçlar. Pozitif psikoloji, bireyin ayrı bir ortamda ele alınması ve değerlendirilmesi değil; doğrudan hayatın içindeki şükür, memnuniyet, sabır, merhamet ve affetme gibi dinamiklerle ele alınmasıdır. Bireyin psikolojik sağlamlığı ve hayat kalitesi için yaşamı boyunca ailesinden başlayarak pozitif psikoloji doğrultusunda yetiştirilmesi gerekir. Ailede başlayan pozitif eğitimin okul ortamında devam etmesi kalıcılık ve süreklilik açısından gereklidir. Eğitim hayatında pozitif psikoloji yaklaşımını benimseyen öğretim programlarının uygulanması da bu amaç bakımından değerlidir. Bu çalışmada yeni bir psikoloji kuramı olarak pozitif psikolojinin kuramsal çerçevesi ve uygulama biçimlerinin anlatıldığı *Okulda Pozitif Psikoloji Kuramdan Uygulamaya* adlı kitabın değerlendirmesi yapılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Pozitif Psikoloji, Pozitif Psikoloji Kuramları, Pozitif Psikoloji Uygulamaları, Okul, Eğitim, Psikoloji.

Bilim dalı olarak resmiyet kazanması sonrasında kendi çizgisini oluşturan psikoloji bilimi Freud'un psikanalitik kuramıyla başlamış ve sonrasında davranışçılık, bilişsel yaklaşım hümanist yaklaşım, biyolojik yaklaşım gibi insanın çoğunlukla bir yönünü ele alan kuramlar ortaya atılmaya başlanmıştır. İnsan çok yönlü ve keşfedilmesi zor bir canlı olduğu için her kuram bir yönden insana yaklaşarak psikolojik sorunlara açıklama getirerek çözüm yolları sunmayı amaçlamıştır. Kuramların genel bakış açısı kurtarıcı ve müdahale edici niteliktedir. Kısaca, bireyin etkilendiği sorunlardan sonra terapi desteği verilerek iyileşmesi amaçlanır. Burada psikolojik bağımsızlık temelli koruyucu ve önleyici bir yaklaşım ihtiyacı olduğu aşıkardır. Bunun için son yıllarda önem kazanan pozitif psikoloji kuramı ortaya atılmıştır. Bireyin güçlü ve olumlu yanları üzerinde durarak hayattaki zorluklara daha kolay göğüs germesini amaçlayan pozitif psikoloji, bireyin içinde doğup büyüdüğü aile ortamında önem kazanmaya başlar. Ailenin yetiştirme tarzı ile eğitim hayatında da pozitif psikoloji yaklaşımı doğrultusunda öğretim programlarının uygulanması, bireyin yaşamı boyunca hayat kalitesini sürdürmesine önemli

katkıları olacaktır. Bu amaçla, okulda pozitif psikolojinin kuramsal çerçevesi ve uygulanma biçimlerinin anlatıldığı kitabın değerlendirilmesi yapılacaktır.

Gökmen Arslan ve Murat Yıldırım'ın editörlüğünü üstlendiği *Okulda Pozitif Psikoloji Kuramdan Uygulamaya* adlı kitabın 2021 yılında ilk baskısını yaptığı görülmektedir. Kitap bir giriş ve 19 ayrı bölümden oluşmaktadır. Her bölümde alanın uzmanları tarafından ayrı bir pozitif psikoloji alt kuramı ve okuldaki uygulama biçimi ele alınmıştır. Giriş bölümünde, pozitif psikolojinin tanımlanması ve hayatımızdaki koruyucu etkilerinden bahsedilmekte, aile ve özellikle konusu itibarıyla okul için pozitif psikolojinin uygulama amaçlarına ve katkılarına değinilmektedir (s. 1).

Pozitif psikolojinin kapsamında mutluluk ve pozitif duygular, psikolojik sağlık, minnettarlık ve şükür, affetme, umut, bilinçli farkındalık ve prososyal davranışlar gibi bileşenler yer almaktadır. Birinci bölümde okulda mutluluğun ölçülmesi ve desteklenmesi konusu ele alınmıştır (s. 5). Mutluluk, her birey için hayatta amaçlanan en büyük edimlerden biridir. Hayatının ilk yılları ve okul dönemlerinde bireyin mutluluğu tanınması, bilmesi ve mutluluğa ulaşma yollarını öğrenmesi açısından önemli bir konudur (s. 7). Bu bölümde mutluluğun ne olduğunun anlaşılması ile mutluluğu açıklayan yaklaşımlar ele alınmış (s. 8) ve mutluluk düzeyleri ölçümü için uygulanabilecek ölçeklerden bahsedilmiştir (s. 11). Mutlu olan çocukların okulda akademik ve sosyal olarak da başarılı olduklarını ve diğer olumlu bileşenlerle uyumlu sonuçlar elde ettikleri bulgularına yer verilmiştir (s. 12-13). Çocukların mutluluğunun desteklenmesi amacıyla okulda öğretmen ve yöneticilerin, okul dışında ise aile ve eğitim politikacılarının yapması tavsiye edilen uygulamalara değinilmiştir (s. 14).

İkinci bölümde pozitif duygulara yer verilmiştir (s. 17). Duygular bireyde yaşanan olay ve durumlara bağlı olarak ortaya çıkan hisler olarak tanımlanabilir (s. 18). Pozitif ve negatif duygular olarak ayrılan duygular içinde pozitif duygular birey için yararlı ve ona iyi hissettiren, aynı zamanda işlevsel etkileri olan duygulardır (s. 19). Bu bölümde pozitif duygular çatısı altında mutluluk, sevinç, memnuniyet, sevgi, ilgi, şefkat, minnettarlık, gurur, hayranlık ve umut duyguları açıklanmıştır (s. 20-26). Pozitif duyguları tanımak amacıyla ortaya atılan yaklaşım ve modellerden bahsedilmiştir (s. 27). En kapsamlı ve ilk kuramsal yaklaşım Fredrickson'un kuramı (s. 27) ve okul ortamındaki duyguların incelendiği Pekrun'un Kontrol-Değer Kuramı bu kuramlardan önemli olanlarıdır (s. 30). Ayrıca pozitif duyguların ölçülebilmesi amacıyla geliştirilen veya uyarlanan ölçeklere değinilmiştir. Pozitif duyguların ölçülmesi sonucu genel olarak akademik başarı, olumlu sosyal ilişkiler, başarı hissi ve okula aidiyet çıktıları gözlenmiştir (s. 34-35). Pozitif duyguların okul ortamında desteklenmesi amacıyla çevresel şartların düzenlenmesinin yanında okul ortamında yapılabilecek bazı uygulamalardan, araştırmacıların önerdiği teknikler ve egzersizlerden bahsedilmiştir (s. 37-40). Ayrıca eğitimcilerin iyi yetişmiş olması, yöneticiler ve ailelerin çocuklara uygun şartları sağlaması pozitif duyguların gelişimi açısından çok önemli olduğu bilgisine yer verilmiştir (s. 40-42).

Üçüncü bölümde bilinçli farkındalık kavramının okul ortamında ele alınması söz konusudur (s. 49). Bilinçli farkındalık, bireyin bulunduğu anın içinde kalarak her türlü deneyime ve hisse açık ve kabul edici bir şekilde yaklaşması olarak tanımlanabilir. Bilinçli farkındalık doğu mistik öğretiler ve Budist kültürle ortaya çıkan ve günümüzde bireylerin psikolojileri üzerinde olumlu katkıları olduğu anlaşılan yeni bir psikoloji kuramı olarak yerini almaktadır (s. 50-51). Bu bölümde pozitif psikolojinin en önemli bileşenlerinden olan ve yapılan çalışmalarda tüm yaş

grupları üzerinde olumlu etkileri olduğu ortaya çıkan bilinçli farkındalık üzerinde çalışmalara ve ölçeklere değinilmiştir (s. 54). Özellikle okul ortamında bilinçli farkındalığın önemi ve öğrencilerden eğitimciler kadar kazandırılması amacıyla ölçme çalışmaları yapıldığı ve buna uygun müdahale programları oluşturulduğundan bahsedilmiştir (s. 56). Bu programların ilkinde, öğretmenler öğrencilere müdahale uygulamalarını örnek olarak göstermektedir. İkincisinde, öğretmenler öğrencilere müdahale programlarını birebir öğreterek uygulamaktadır. Sonuncusunda ise ilk iki programa benzer karma modellenli uygulamalar yapılmaktadır (s. 58). Her yaş grubu için önemli olan bilinçli farkındalığın anaokulundan itibaren doğru tekniklerle öğretilmesi gerektiğinden bahsedilmiştir (s. 61).

Dördüncü bölümde yine önemli konulardan biri olan psikolojik sağlamlığın çocuk ve ergenlerde geliştirilmesi ele alınmıştır (s. 71). Afetler, hastalıklar, savaşlar gibi küresel veya istismar, ihmal ve kayıplar gibi küçük ölçekli zorlu yaşam koşulları bireylerin psikolojik sağlığını ve iyi oluş halini tehdit ettiği için psikolojik yönden sağlam bireyler yetiştirilmesi gerekmektedir (s. 72). Bu bölümde bahsedilen zorlu yaşam koşulları psikolojik sağlamlık için risk faktörleri olarak ele alınırken, aile desteği, benlik saygısı, umut ve iyimserlik gibi bireysel ve sosyal kaynaklar koruyucu faktörler olarak ele alınmıştır (s. 74). Psikolojik sağlamlığı açıklama amacıyla kişi, duygu ve karma odaklı yaklaşımlara değinilmiş, psikolojik sağlamlığın ölçümü için geliştirilen ölçeklere değinilmiştir (s. 75-76). Okullarda çocuk ve ergenlerin psikolojik sağlamlığını geliştirmek amacıyla yaygın olarak kullanılan Penn Psikolojik Sağlamlık Programından bahsedilmiş ve bireylerin bilişsel, duygusal, karakter gücü ve sosyal ilişkileri gibi geliştirmesi gereken özelliklere vurgu yapılmıştır (s. 79). Diğer önemli programlarla birlikte bunların ortak noktaları bireylerin güçlü yönlerini artırarak koruyucu faktörleri geliştirmek ve risk faktörlerini minimize etmek üzerinedir. Okullarda bu programların uygulanması öğrencilerin psikolojik sağlamlıklarını güçlendirmeleri adına çok önemli olduğu düşünülmektedir (s. 82).

Altıncı ve yedinci bölümlerde prososyal davranışlar (s. 109) ile affetme (s. 129) kavramından ve bunların okul ortamında desteklenmesinden bahsedilmiştir. Prososyal davranışlar konusunda empati, yardım etme isteği ve özgecilerik yetenekleri ön plana çıkmaktadır (s. 111-112). Okul ortamında geliştirilmesi amacıyla sosyal öğrenme yoluyla örnek yetişkinler ile ebeveynlik tarzları, olumlu sosyal ilişkiler geliştirilmesi için etkinlikler, empatik beceri kazandırılması, prososyal içerikli oyunlar ve sosyal sorumluluk projelerine değinilmiştir (s. 119-123). Affetme davranışının kazandırılması amacıyla aile ve arkadaşlarından affetme konusunda destek almak, otorite sahibi yetişkinleri dinlemek ve affetmenin sonuçlarına odaklanmak gibi bakış açılarına değinilmiştir (s. 140). Ayrıca affetme odaklı müdahale programları diğer ülkelerde uygulanmaktadır (s. 134). Aile ve öğretmenlerin sosyal öğrenme yoluyla affetmeyi rol model olarak sergilemeleri çok önemlidir. Bunlara ek olarak acı ve öfke ile yüzleşme çalışmalarının yapılması, çocuk ve ergenlere özel öfke kontrol mekanizmalarının geliştirilmesi önerilebilir (s. 142).

Minnettarlık (s. 149) ve umut (s. 241) kavramları pozitif psikolojinin diğer önemli kavramlarıdır. Bu kavramlar da benzer şekilde tanımlama ve kuramsal çerçevesi çizilerek açıklanmış ve konuyla ilgili geliştirilen ölçeklerden bahsedilmiştir. Doyumsuzluğun arttığı ve her şeyin maddi karşılıklarla ölçüldüğü günümüzde minnettarlık unutulmuş ancak önemi çok olan bir kavramdır. Bu bölümde örneklerle ve iyi oluşa sağladığı katkılara değinilmesi; ayrıca minnettarlık listesi, şükür günlükleri ve minnettarlık ziyaretleri gibi okullarda basit uygulama yollarının

gösterilmesi kaybolan bir değer olan minnettarlığın küçük yaşlardan itibaren kazandırılması bakımından çok önemlidir (s. 158-162). Benzer şekilde umut, küçük yaşlardan itibaren geleceğe yönelik beklentilerimizi güçlü tutan ve bizi motive eden çok önemli bir kavramdır. Bölümde çocuklar için okullarda yüksek umutlu kişilerin umut hikayeleri üzerine tartışmalar, poster ve çizim etkinlikleri, eşli umut etkinlikleri gibi kısa etkinlikler ve uzun oturumlu müdahale etkinlikleri gibi umudu kazandırma ve sürdürme amacıyla uygulanabilecek güzel etkinliklerden bahsedilmektedir (s. 248-251).

Diğer bölümlerde sırasıyla; okulda güçlü yönlerin keşfedilmesi (s. 205), duygusal zeka (s. 223), yaratıcılık (s. 255), duygu düzenleme becerileri (s. 275), sakin benlik (s. 295) ve özel iyi oluş (s. 315) konuları ele alınmıştır. Her bir konunun önceki bölümlere benzer şekilde açıklaması yapılmış, kuramsal çerçevesi çizilmiş, konu ile ilgili geliştirilen test ve ölçeklere değinilmiştir. Sonrasında okul ortamında öğrencilere kazandırılması ve geliştirilmesi bakımından örnek uygulamalara yer verilmiştir.

Son iki bölümde ise öğretmenler ile özel gereksinimli öğrenciler üzerinde durulmuştur. 18. bölümde (s. 333) geleneksel öğretim modelinde sadece akademik başarıya odaklanan yaklaşımın yerini pozitif eğitim modeliyle hem akademik hem de iyi oluş becerilerini artıran yaklaşımın aldığından bahsedilmektedir. Eğitim karşılıklı bilgi alışverişi olduğu için öğrenciler kadar öğretmenlerin de iyi oluşları çok önemlidir (s. 334). Pozitif eğitim yöntemini kullanan öğretmenler, öğrencilerin hem akademik hem de iyi oluş becerilerine katkı sağlamaktadır. Öğretmenlerin de bu süreçten karşılıklı beslendiğini, öğrencilerin olumlu duygular kazanması sonucu mesleki doyum, işini severek yapma, özveri ve sınıf yönetim becerileri gibi çıktılar kazandığı görülmüştür (s. 335). Öğretmenlerin iyi oluşunu artırmak amaçlı okul yönetimine bazı öneriler verilmektedir (s. 338). Ayrıca PERMA uygulaması ile öğretmenlerin olumlu duygulara odaklanmaları, işi tutkuyla yapmaları, olumlu ilişkileri sürdürebilmeleri, hayatın anlamını kavramayı ve başarıyı istemeyi şeklinde iyi oluşlarının artırılmasına yönelik model önerilmektedir (s. 339-340). Buna ek olarak, öğretmenlerin okullarda uygulayabileceği pozitif psikoloji etkinlikleri tavsiye edilmektedir (s. 346). Bahsi geçen etkinlikler yukarıda bahsedilen karşılıklı iyi oluşun sağlanmasında çok önemli bir yardımcı olacaktır. Özel olarak okul psikolojik danışmanları için pozitif psikoloji ile öğrencilerde odaklanılması gereken durumlara ve çalışılacak alanlara değinilmiştir (s. 356).

19. ve son bölümde özel gereksinimli çocukların özel eğitimine (s. 369) yer verilmiştir. Özel eğitimde günümüze kadar ortaya atılan yaklaşımlara değinilerek “sosyal ve ekolojik yaklaşımla” en az kısıtlayıcı eğitim modelinde aşına olduğumuz kaynaştırma/bütünleştirme/normalleştirme ilkelerinden ve ülkemizdeki uygulamalarından bahsedilmiştir (s. 373). Pozitif psikolojinin temel prensibi olumsuz değil olumlu ve güçlü yönlere odaklanmak olduğundan özel gereksinimli öğrenciler için katkıları çok fazladır. Buna özel olarak geliştirilen uygulamalarda; duygu ve davranışları düzenleme, yetenek ve becerileri geliştirme inancı, dikkat dağınıklığını giderici etkinlikler ve güçlü karakter temaları kullanılmaktadır (s. 377). Bu bölümde ayrıca, zihinsel yetersizlik, otizm spektrum bozukluğu, DEHB, özgül öğrenme güçlüğü ve üstün yetenekli öğrenciler için birebir pozitif psikoloji önerilerine yer verilmiştir (s. 378-384). Her özel gereksinimin ayrı konu başlığı altında ele alınması ve ona uygun yaklaşımlar önerilmesi çok değerli katkılar sunmaktadır. Özel gereksinimli bireylere bakım veren kişiler maddi ve ruhsal açıdan yıpranmaktadır. Onların iyi oluşları ve

dolayısıyla bu bireylere olumlu dönüşler sergilemeleri için strese ve tükenmişliğe karşı pozitif yaklaşımlar önerilmektedir (s. 378).

Genel olarak değerlendirildiğinde pozitif psikolojinin önemi ve bileşenlerinin ayrı ayrı ele alınması bakımından *Okulda Pozitif Psikoloji Kuramdan Uygulamaya* adlı kitabın psikoloji ve özellikle eğitim psikolojisi literatürüne önemli katkılar sunabileceği ifade edilebilir. Pozitif psikoloji hayatın içinde var olan kavramlarla ilişkili bir bütün olduğu için okuyucu sıkılmadan okuyabilir ve kendinden parçalar bulabilir. Alanyazında Şerife Işık'ın editörlüğünü üstlendiği *Okulda Pozitif Psikoloji Uygulamaları*¹ ile yine Bengü Ergüner Tekinalp ve Şerife Işık'ın editörlüğünü üstlendiği *Eğitimde Pozitif Psikoloji Uygulamaları*² adlı kitapların konusu ve içindekiler kısmı incelendiğinde değerlendirmesini yaptığımız kitabın içeriği ile benzeştiği söylenebilir. Ancak bu eser, pozitif psikolojinin alt konuları hakkında bilgiler verip açıklamasının yanı sıra ilkokuldan üniversiteye kadar olan yaş aralığını ve bu aralıktaki eğitim sürecini ele alması bakımından Şerife Işık'ın editörlüğünü üstlendiği *Okulda Pozitif Psikoloji Uygulamaları* kitabından farklılaşmaktadır. Ek olarak öğretmenler ile özel gereksinime muhtaç çocuklar için pozitif psikoloji uygulamalarının önerilmesi incelediğimiz kitabın benzerleri içindeki en önemli farklılıklardan biridir. Okul ortamında verilen akademik desteğin yanında pozitif psikoloji destekli eğitimlerin ve uygulamaların verilmesi öğrencilerin psikososyal yönden sağlıklı ve dayanıklı bireyler olarak yetişmesine önemli katkılar sunacağı aşıkardır. Sade ve basit anlatımıyla dikkat çeken kitabın her bölümünde alanında uzman yazarlar kendi uzmanlıklarına uygun pozitif psikoloji bileşenini ele alırlar. Bu bileşenlerin açıklanarak kuramsal çerçevesinden bahsedilmesi, hakkında geliştirilen ölçeklere değinilmesi ve en önemlisi okul ve eğitim ortamlarında bunların nasıl uygulanacağını gösterilmesi kitabı değerli kılan bazı niteliklerdir. Pozitif psikolojinin desteklenmesi amacıyla bahsedilen ve önerilen etkinliklerin birçoğu günlük yaşamda çocuklarımıza uygulayabileceğimiz şekildedir. Ancak imla ve yazım hatalarının çokça bulunması dikkat çekicidir. Sonraki basımlarında bu hataların giderilerek eserin hak ettiği neşrin vücuda getirilmesi umulur. Ayrıca her bölümün sonuna okuyucuların kendilerini değerlendirebileceği bölümle alakalı öz değerlendirme ölçekleri eklenebilirse kitabın interaktif yapısı artırılır ve konunun daha çok benimsemesi sağlanabilir.

¹ Şerife Işık (ed.), *Okulda Pozitif Psikoloji Uygulamaları* (Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık, 7. Basım, 2024).

² Bengü Ergüner Tekinalp – Şerife Işık (ed.), *Eğitimde Pozitif Psikoloji Uygulamaları* (Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık, 6. Basım, 2022).

Kaynakça/Bibliography

Işık, Şerife (ed.). *Okulda Pozitif Psikoloji Uygulamaları*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık, 7. Basım, 2024.

Tekinalp, Bengü, Ergüner – Işık, Şerife (ed.). *Eğitimde Pozitif Psikoloji Uygulamaları*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık, 6. Basım, 2022.